

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Serbia

ПРОЕКТ: СВ007.1.31.304

**ПРЕДОТВРЯВАНЕ И ОГРАНИЧАВАНЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ
ОТ ПРЕДИЗВИКАНИ ОТ ЧОВЕКА ТРАНСГРАНИЧНИ БЕДСТВИЯ
В РЕГИОНА ВИДИН-ЗАЙЧАР**

БЮДЖЕТ: EUR 547 711.82

**ВОДЕЩ ПАРТНЬОР: ОБЩИНА ВИДИН
ПРОЕКТЕН ПАРТНЬОР 2: ОБЩИНА ЗАЙЧАР**

НАЧАЛНА ДАТА: 23.11.2016

КРАЙНА ДАТА: 22.11.2018

БРОЈ ПРОЕКТА: СВ007.1.31.304

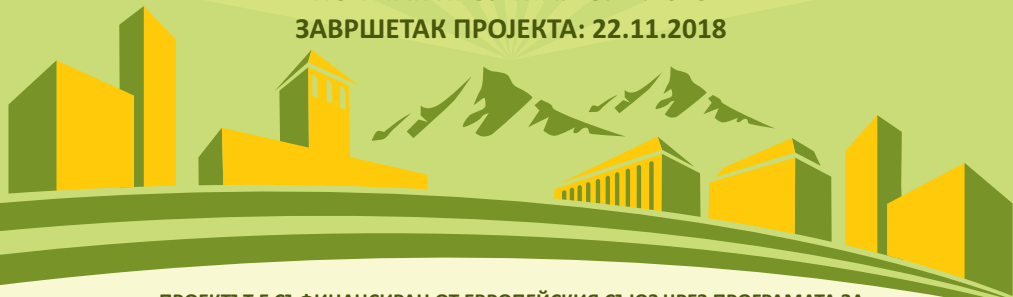
**ПРЕВЕНЦИЈА И УБЛАЖАВАЊЕ ПОСЛЕДИЦА КАТАСТРОФА УЗРОКОВАНИХ
ЉУДСКИМ ФАКТОРОМ У ПРЕКОГРАНИЧНОМ РЕГИОНУ ЗАЈЕЧАР-ВИДИН**

ФИНАЛНА ВРЕДНОСТ УГОВОРА: EUR 547 711.82

**ВОДЕЊИ ПАРТНЕР: ОПШТИНА ВИДИН
ПАРТНЕР 2: ГРАД ЗАЈЕЧАР**

ПОЧЕТАК ПРОЕКТА: 23.11.2016

ЗАВРШЕТАК ПРОЕКТА: 22.11.2018

**ПРОЕКТЪТ Е СЪФИНАНСИРАН ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЧРЕЗ ПРОГРАМАТА ЗА
ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО INTERREG-ИПП БЪЛГАРИЯ-СЪРБИЯ 2014 — 2020 Г.
ОВАЈ ПРОЕКАТ СЕ КОФИНАНСИРА ОД СТРАНЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ КРОЗ
INTERREG-ИПА ПРОГРАМ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ БУГАРСКА-СРБИЈА 2014-2020.**

СЪВЕТИ ЗА ТОВА КАК ДА ПРЕДОТВРАТИМ БЕДСТВИЯ, ПРИЧИНЕНИ ОТ НЕРЕГЛАМЕНТИРАНИ СМЕТИЩА

Днес ставаме свидетели на редица проблеми свързани с факта, че човекът не умее да опазва околната среда и природата, около която живее. В резултат последствията могат да са катастрофални. Много често най-дребните неща могат да се окажат фатални. Така например изхвърлена угарка от цигара в планината предизвиква огромни пожари, а струпването на битови и строително отпадъци в гората, често водят до наводнения. Причина за това е струпването на тези отпадъци по поречието на реките. След това те затлачват коритото на реките и в резултат те преливат. Често подобно нехайното отношение към природата води до сериозни щети, в това число и човешки загуби. За да се промени този факт, човекът трябва сам да подходи сериозно към проблема.

Пластмасата е един от най-големите замърсители в световен мащаб. В същото време пластмасата е и едно от най-невероятните открития на 20-ти век. Чрез нея могат да се правят опаковки, които да издържат на слънчева светлина, горещо или студено време, пластмасата е гъвкава, устойчива на влага и химични реагенти, но също така и на разлагане. Ако например хвърлите една пластмасова бутилка или торбичка в гората, то тя може да остане там приблизително 200 години. Това може да се окаже пагубно за природата ни. Един от най-големите замърсители в световен мащаб е пластмасата.

САВЕТИ О ТОМЕ КАКО ДА СЕ СПРЕЧЕ КАТАСТРОФЕ КОЈЕ УЗРОКУЈУ ДИВЉЕ ДЕПОНИЈЕ И ЗАГАЂЕНЕ ОБЛАСТИ

Данас смо сведоци бројних проблема везаних за чињеницу да човек није у стању да заштити околину и природу око њега. Као резултат тога, последице могу бити катастрофалне. Веома често најмање ствари могу бити фаталне. На пример, бачени опушак у планинама често изазива велике пожаре. Акумулација домаћинског и грађевинског отпада у шуми често доводи до поплаве. Такође је разлог акумулације ових отпада дуж реке. Затим, прекривају корито реке и као резултат тога реке преливају. Често такав немаран однос према природи доводи до озбиљних оштећења, као и до губитака људских живота. Да би променили ову чињеницу, човек мора сам заузети озбиљан приступ проблему.

Пластика је једно од најневероватнијих открића 20-ог века. Паковање се може направити да издржи сунчеву светлост, вруће или хладно време, пластика је флексибилна, отпорна на влагу и хемијске реагенсе, као и на разградњу. На пример, ако баците пластичну флашу или торбу у шуму, она може остати тамо око 200 година. То може бити штетно за нашу природу. Пластика је један од највећих загађивача.

Едно от добрите качества на пластмасата е, че тя може да бъде преработвана. Това означава, че една пластмасова бутилка изхвърлена на правилното място, а именно в контейнера за пластмаса, може да бъде използвана повторно още редица пъти.

Какви са практиките в Европа относно рециклирането на отпадъци?

В Европа, както и в Китай, Япония и Южна Корея, рециклирането на отпадъци е практика и част от ежедневието. В „Страната на изгряващото слънце“ са достигнали до такова ниво, че в домовете на хората, както и на улиците има до 20 различни контейнера за сметосъбиране. В тях се поставят изключително детайлно разделени самите отпадъци. Така има контейнери само и единствено за метални отпадъци, такива за пластмаса, за найлонови торбички, отделни контейнери за опаковки, както и такива за събиране на отпадъци от домашни любимци.

В България разделното сметосъбиране също набира скорост, но истината е, че имаме дълъг път пред себе си, за да достигнем нивата в Европа. Различни проучвания показват, че един европейец годишно генерира по около 500 килограма отпадъци. Дори да изглежда лесно, разделното сметосъбиране е сложен процес.

Једна од добрих особина пластике је да се може обрадити. То значи да пластична боца која се баци на право место, односно у контејнер за пластику, може се поново рециклирати више пута.

Које су праксе у Европи за рециклирање отпада?

У Европи, као и у Кини, Јапану и Јужној Кореји, рециклирање отпада је пракса и део свакодневног живота. "Земља излазећег сунца" достигла је такав ниво да у домовима људи и на улицама има и до 20 различитих контејнера за отпад. Поједини отпад разврставају на врло детаљан начин. Дакле постоје контејнери само за отпадни метал, пластичне кесе, посебни контејнери за амбалажу, такође контејнери за сакупљање отпада кућних љубимаца.

У Бугарској, такође разврставање отпада добија замаха, али истина је да имамо дуг пут да стигнемо до нивоа Европе. Различите студије показују да један Европљанин годишње генерише око 500 килограма смећа. Чак и ако се чини да је једноставно одвојено сакупљање отпада, то је компликован процес.

За да бъде успешно разделното сметосъбиране в една държава, то тя трябва да има ясна политика в тази посока. Това включва разяснителни кампании, финансови санкции и други механизми. В резултат на това хората придобиват навици за разделно сметосъбиране. Някои градове в Европа подsigуряват и контейнери за разделно сметосъбиране за дома. Гражданите могат свободно да се снабдят с такива от определени места. В ЕС има изисквания за достигане до определен процент рециклирани отпадъци. Механизмът за достигане на този процент се постига чрез разделно сметосъбиране. Няма конкретни изисквания или закон, който да задължава събирането на отпадъците по вид. Механизмът това да се случи е именно чрез разделяне на битовите отпадъци още у дома в различни контейнери. По този начин държавите насърчават разделното събиране на отпадъците, както и ефикасното им преработване или изгаряне, без риск за околната среда.

Да би одвојено сакупљање отпада успело у једној земљи, мора имати јасну политику у том правцу. Ово укључује кампање за подизања свести, финансијске санкције и још много тога. Као резултат тога, људи стичу навике за одвојено сакупљање отпада. Неки градови у Европи такође дају контејнере за разврставање отпада у кући. Грађани могу бесплатно да их добију на одређеним местима. У ЕУ постоје захтјеви да се постигне одређени проценат рециклираног отпада. Механизам за постизање овог процента постиже се кроз одвојено сакупљање отпада. Не постоје захтеви или закон који обавезују прикупљање отпада по врсти. Механизам за то је управо сепарација отпада из домаћинства у различитим контејнерима. На овај начин земље подстичу одвојено сакупљање отпада, као и ефикасну прераду или спаљивање, без ризика за животну средину.

В директивата на ЕС за опаковки и отпадъци, съществуват конкретни цели, които трябва да се постигнат от цялата общност. Преглед и анализ на числата ще бъде направен в близко бъдеще, като по този начин ще бъдат поставени и нови цели за постигане от цялата общност в Европейски съюз в идните 15-20 години.

МАТЕРИАЛ	ЦЕЛ (ЕС)
СТЪКЛО	60%
КАРТОН/ХАРТИЯ	60%
ПЛАСТМАСА	22,5%
МЕТАЛИ	50%
ДЪРВО	15%
РЕЦИКЛИРАНЕ (ОБЩО)	55-80%

Директива ЕУ о амбалажи и амбалажном отпаду има следеће циљеве, које треба постићи у целој заједници. Преглед и анализа резултата ће се спровести у блиској будућности, чиме ће поставити нове циљеве за целу заједницу у Европској Унији у наредних 15-20 година.

МАТЕРИЈАЛ	Циљ (ЕУ)
СТАКЛО	60%
КАРТОН/ПАПИР	60%
ПЛАСТИКА	22,5%
МЕТАЛИ	50%
ДРВО	15%
РЕЦИКЛАЖЕ (УКУПНО)	55-80%

На север се рециклира най-успешно.

Да, колкото по на север погледнем, толкова повече отличници в разделното събиране на отпадъци от опаковки ще намерим. Най-добре с тази задача се справят Белгия, Германия, Холандия и Норвегия. Тези държави успяват да рециклират между 70% и 80% от този род отпадъци.

Север најуспесније рециклира.

Да, што више гледамо на север, наћи ћемо савршеније одвојено сакупљање амбалажног отпада. Белгија, Немачка, Холандија и Норвешка су најбољи примери. Ове земље успевају да рециклирају између 70% и 80% ове врсте отпада.

Разделно събиране на отпадъци в Германия

Германия е чудесен пример за страна, която умее да се справя с проблемите, породени от отпадъците. Дуалната система за събиране на отпадъци е факт в Германия от 1990 година. В същото време Германия е и страна износител на отпадъци. Тонове от битовите отпадъци биват превозвани в посока Китай. Цената, която азиатската страна плаща е удовлетворяваща за Германия. В същото време Китай използва тези отпадъци за направата на пуловери и пластмасови играчки.

Чрез преработката на отпадъци Германия пести пари. Един от основните материали за индустрията е пластмасата. Тя се произвежда от суров петрол, а цените му растат непрекъснато в последните години. Така чрез рециклиране Германия си спестява нуждата от внос на суров петрол от САЩ или Азия.

В Германия също така се събират и преработват и биологичните отпадъци. В тази категория влизат стари мебели, електроуреди, батерии и вредни отпадъци. Обработката им всъщност се е превърнала в самостоятелна индустрия, която защитава природата.

Одвојено сакупљање одпада у Немачкој

Немачка је добар пример земље која је у стању да се избори са проблемима које представља отпад. Дуални систем за сакупљање смећа је чињеница у Немачкој од 1990.године. Истовремено, Немачка је и земља која извози отпад. Тоне кућног отпада се шаљу у Кину. Цена коју азијска земља плаћа је задовољавајућа за Немачку. У исто време Кина користи овај отпад за производњу џемпера и пластичних играчака.

Захваљујући преради отпада, Немачка штеди новац. Један од главних материјала за индустрију је пластика. Произведена је од сирове нафте и њене цене су се стално повећавале последњих година. Тако, рециклирањем, Немачка смањује потребу за увозом сирове нафте из Сједињених Држава или Азије.

У Немачкој се сакупља и обрађује био-отпад. Ова категорија укључује стари намештај, уређаје, батерије и штетни отпад. Обрада овог отпада заправо постаје независна индустрија која штити природу.

Индустрията в Германия, базирана на преработката на отпадъци, е организирана по следния начин: Общините се грижат за отпадъците на частните домове, а частни фирми се грижат за отпадъците на предприятията. В Германия събирането и преработката на отпадъци е особено доходоносен бизнес. По този начин се засилва и конкуренцията между отделните фирми. Така се опазва околната среда и индустрията се зарежда с качествени суровини. Въглеродния двуокис, отделян от индустрията през 2006 година е спаднал 1,7 милиона тона. Това се случва благодарение на преработката на опаковачни отпадъци.

Тези добри практики в Германия се дължат най-вече на спазването на закона и наредбите. Проучване показва, че над 90% от населението разделя отпадъците си.

В България вече разполагаме с контейнери за разделно сметосъбиране, а също така се срещат и хора, които разделят отпадъците си и ги пренасят до пунктовете за вторични суровини. Разбира се, всичко това е все още в начален етап. Ако успеем да приложим политиката на Германия, то и в България ще се решат проблемите със сметищата.

Без съмнение един от основните приоритети за ЕС е разделното събиране и рециклирането на отпадъците. Това води със себе си редица икономически и екологични ползи. За да се постигнат добри резултати е необходимо пряко участие на всеки член на обществото.

Индустрија у Немачкој заснована на преради отпада је организована на следећи начин: Општина брине о отпаду у приватним кућама, док приватне компаније воде рачуна о индустријском отпаду. У Немачкој сакупљање и прерада отпада је посебно уносан посао. Ово такође јача конкуренцију између компанија. На тај начин се чува животна средина, али и индустрија са висококвалитетним сировинама. Угљен диоксид емитован од стране индустрије у 2006. пао је 1,7 милиона тона. Ово се дешава захваљујући преради амбалажног отпада.

Ове добре праксе у Немачкој углавном се заснивају на поштовању закона и прописа. Истраживање показује да преко 90% становништва разврстава свој отпад.

У Бугарској већ имамо контејнере за одвојено прикупљање отпада, као и људе који сами раздвајају свој отпад и носе га до места за одлагање секундарних сировина. Наравно, све ово је још у раној фази. Ако можемо спровести политику Немачке, решићемо и проблеме са депонијама у Бугарској.

Несумњиво један од главних приоритета ЕУ је одвојено сакупљање и рециклирање отпада. Ово доноси бројне економске и еколошке предности. Да би се постигли добри резултати, потребно је директно укључити сваког члана друштва.

Тази публикация е направена с подкрепата на Европейския съюз, чрез Програмата за за трансгранично сътрудничество Interreg-ИПП България-Сърбия 2014-2020, ССИ No 2014ТС1615СВ007. Съдържанието на публикацията е отговорност единствено на Община Видин и по никакъв начин не трябва да се възприема като израз на становището на Европейския съюз или на Управляващия орган на Програмата.

Овај штампани материјал је направљен уз помоћ средстава Европске уније кроз Interreg-ИПА Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија под бројем ССИ No 2014ТС1615СВ007. Јединствено одговорно лице за садржај овај материјал је Општина Видин и ни на који начин не може бити тумачен као став Европске уније или Управљачког тела програма.